

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU

★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXIII.—LETO XXXIII.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONEDELJEK), NOVEMBER 13, 1950

ŠTEVILKA (NUMBER) 222

NOV GROB

MARY GRAMC

Včeraj popoldne ob 1:15 uri je preminila na svojem domu Mary Gramc, rojena Pleskovec, stara 65 let. Stanovale je na 19316 Cherokee Ave. Doma je bila iz vasi Borslin pri Novem mestu na Dolenskem, odkoder je prišla v Ameriko leta 1901. Bila je članica društva Slovenski dom št. 6 SDZ.

Tukaj zapuščala žalujočega soproga Roberta, doma iz vasi Malence, ki je prejšnja leta imel farmo v Geneva, O., dve hčeri Mrs. Frances Perko in Mrs. Matilda Buehner in dva sinova Franka in Rudolpha ter sedem vnukov. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 8:45 uri iz pogrebnega zavoda August F. Svetek, 478 E. 152 St., v cerkev sv. Pavla na Chardon Rd. in nato na pokopališče Calvary.

Vile rojenice

Vile rojenice so se zglasile 23. oktobra pri Mr. in Mrs. Frank Cecelic na 1642 W. Roosevelt, Phoenix, Ariz., ter pustile v spomin z alo hčerko-prvorjenko. Dekliško ime matere je bilo Dorothy Skedel, ki je bila pred svojim odhodom v Arizono aktivna pri Zarji in dramskemu društvu "Ivan Cankar". Tako sta postala poznana Mr. in Mrs. Joseph Skedel, 1230 E. 168 St., stari oče in stara mama. — Cestitamo!

Republic Steel Co.
zgradi velik plavž

Republic Steel Co. bo v Clevelandu zgradila nov plavž, ki bo veljal nad 30 milijonov dolarjev. Novi plavž se bo nahajal v Flats v dolini reke Cuyahoga in bo dnevno produciral 1,300 ton železa.

Državna oblast za prodajo alkoholnih pijač bo menda, zopet začela izdajati dovoljenja

Dne 11. aprila 1949 je državni Board of Liquor Control "zamrznil" izdajanje vseh nadaljnjih dovoljenj za privatno prodajo opojnih pijač katere koli vrste. Zda pa se iz Columbusa poroča, da se bo v bližnji bodočnosti tozadevna odredba preklcala.

Sklep v tem smislu je bil baže že pripravljen, pravi dotično poročilo, pač pa je treba izdelati še podrobnosti, da se prepreči konfuzijo z ozirom na pričakovani naval s strani posameznikov, ki upajo dobiti nova točila dovoljenja.

Kar se Clevelanda tiče, pravi poročilo, sklep ne bo, dosti spremenil obstoječe situacije, kajti v našem mestu je bilo že v preteklosti izdanih več dovoljenj razreda D-3 in razreda D-5, kakor pa je na podlagi prebivalstva po zakonu dovoljeno.

(D-3 dovoljuje, da je prostor

Delegacija komunistične Kine nastopi pred Združenimi narodi

LAKE SUCCESS, 11. novembra.—Komunistična Kitajska je danes obvestila Združene narode, da pošilja delegacijo devetih mož, ki bo dokazovala, da so Zedinjene države posegle v vojno na Daljnem vzhodu kot agresor, da pa odklanja povabilo Varnostnega sveta za razmotrivanje kitajske intervencije v dotični deželi.

Zunanji minister komunistične Kitajske Cou En-Lai je naznanil tozadevni sklep v dveh posebnih kabelskih poročilih, naslovljenih na generalnega tajnika Združenih narodov Trygve Lie-a.

Položaj je na kratko povedano sledeči:

Pekinski režim je obvestil Lie-a, da bo 14. novembra odpotovala iz Pekinga delegacija devetih mož v odgovor na sklep Varnostnega sveta z dne 29. septembra, da se kitajskim komunistom nudi prilika, da podajo svoje stališče v diskusiji z ozirom na obtožbe pekinškega režima, da so Zedinjene države s pošiljanjem svoje mornarice pred Formozo, ki se nahaja v rokah kitajskih nacionalistov, izvršile čin agresije proti Kitajski.

Drugo vabilo Varnostnega sveta odklonjeno

Kitajski komunisti so v drugi komunikaciji, ki je sledila prvi, obvestili Lie-a, da odklanjajo povabilo Varnostnega sveta z dne 8. novembra, da pošljejo semkaj delegacijo v svrhu razmotrivanja ameriške obtožbe, da je komunistična Kitajska posegla v borbo v Severni Koreji.

Namesto tega predlagajo, da Varnostni svet vzame skupno v pretes njih obtožbo glede Formoze in druge ameriške agresije na Koreji in pa glede zračnih napadov na Mandžurijo.

Na podlagi komunikacij, katere je poslala pekinška vlada, prevladuje tukaj prepričanje, da se bo brez dvoma diskusirala celotna korejska situacija.

Austin bo imel priliko postaviti vprašanja

Ameriški delegat Warren R. Austin je preteklo sredo na seji Varnostnega sveta glasoval za povabilo komunistične Kitajske in v tej zvezi izjavil, da ima več vprašanj, katera bi rad stavil na njene zastopnike, ako

odprt do 1. ure zjutraj, D-5 ali tako zvani "night club permit" pa dovoljuje, da je prostor odprt do 2.30 zjutraj).

Otvete pa se v Clevelandu obnavljajo izdaja dovoljenj razreda D-4, do katerih so upravičeni privatni klubi.

Dovoljenja za točenje vina in piva niso pod kvotnim sistemom, ampak regulacija 70 jih je navzlic temu zamrznila. Moglo bi se jih bilo izdajati na temelju regulacije 64, katero je Liquor Board sprejel prošlo polletje v nadomestilo za regulacijo 70, ampak tolačenje regulacije 64 je predmet neke tožbe v Columbusu, kar je povzročilo, da je do danes ostala neizvajana.

Predsednik državne kontrole Franklin B. Krebs noče niti zanikati niti potrditi vesti, da bo regulacija 70 preklicana, priznal pa je, da bo vprašanje kmalu prišlo v diskusijo.

priidejo na sejo Varnostnega sveta.

Ker kitajski komunisti želijo govoriti o ameriški agresiji na Koreji, se pričakuje, da bo imel Austin priliko postaviti svoja vprašanja nanje.

Zavezniške sile končale 5-dnevni odmor v borbi

SEOUL, Koreja, 12. nov.—Zavezniške sile so danes napravile konec odmora v borbi, ki je trajal zadnjih pet dni, s tem, da so stopile v ofenzivo s svojih oporišč ob reki Čingčon v severnozahodni Koreji in v teku prvih treh ur zaznamovale štiri milje napredka.

Odpor, na katerega so naleteli čete Združenih narodov, je bil ponekod lahak, drugod pa močan.

V dneh, ko je borba počivala, so se Kitajci in Severni Korejci umaknili visoko v Severno Korejo, potem ko so pred tednom dni zadali zavezniškim četam nekatere nepričakovano težke udarce.

Veliko vprašanje sedaj je, ali bodo komunistične sile stopile v protinapad ali pa bodo nadaljevale z umikanjem proti mandžurski meji.

4 ženske ubite v dveh avtnih kolizijah

V bližini Clevelanda sta se včeraj primerili dve avtomobilski koliziji, v katerih so bile ubite štiri ženske. Ena izmed teh je iz Clevelanda, ena pa iz bližnjega Fairview Parka.

Največja kolizija se je primerila sredi okrog 6. ure na Route 8, dve milj od Northfield Centra. V koliziji so bili trije avtomobili. Dve ženski sta bili pri prici mrtvi, tretja je umrla pozneje, štiri pa so nahajajo v bolnici s težkimi poškodbami. Mrtve so: Mrs. Jane Grace Stone, stara 27 let, iz Fairview Parka; Mrs. Mary Louis Addis, stara 29 let, iz New Yorka, in Mrs. Rebecca Holub, stara 52 let, iz Akrona.

Druga nesreča se je primerila v Independence Village. Mrs. Naomi Leonore Hart, 28 let stara in mati dveh malih otrok, je bila ubita na nekem križišču, ko je avto, ki ga je vozila, zadel v neki drug avtomobil.

Odšla v domovino

Prošli četrtek je z letalom odpotovala Miss Mary Hudolin k svoji bolni materi v So-dražico. Potovala je s posredovanjem Kollanderjeve družbe, ki ji je preskrbel potni list in vizo v teku enega tedna. Tja je dospela že v soboto. Upamo, da je našla svojo drago mater pri življenju ter da bo obisk hčere ugodno vplival na njeno zdravje.

Bolezen

Mr. Martin Bolden iz 14200 Thames Ave. se nahaja že pet tednov bolan na svojem domu. Prijatelji ga lahko obiščejo, mu pa je, da bo vprašanje kmalu prišlo v diskusijo.

NIŽINSKI ELEMENTI
IMAJO VELIK VPLIV
PRAVI SENATOR

WASHINGTON, 12. nov.—Demokratski senator Estes Kefauver, ki je predsednik senatske odbora za preiskavo komercialnega hazardiranja, je danes v televizijskem intervjuju rekel, da je dosedanja preiskava pokazala, da so bile operacije Al Caponeja za časa prohibicije "otroška igra" v primeri z današnjim organiziranim zločinstvom.

Kefauver je rekel, da so nižinski elementi organizirani na narodni bazi in delujejo v tesni medsebojni zvezi. Potem pa je dostavil, da organizirano zločinstvo v mnogih krajih dežele izvaja na javne uradnike "zločest in velik vpliv."

Kupil pol milijona vrednega armadnega materiala za \$6.89!

WASHINGTON, D. C. — Te dni je prišlo na dan, da je neki bivši mornarični častnik kmalu po vojni poslal ponudbo za nabavo 169 zrakoplovskih kalkulatorjev, ki so se nahajali v seznamu odvisnega vojnega materiala. Ponudil je pet centov za vsakega, kar je zneslo \$6.89.

Po obvestilu, da je bila njegova ponudba sprejeta, je armadnemu skladišču sporočil, naj mu kalkulatorje pošljejo s paketno pošto.

Nekega dne pa je prejel od kolodvora v San Antoniju sporočilo, da je njegova pošiljatev dospela, a ko je prišel tja, je na svoje neizmerno začudenje odkril, da je kupil 168 nerabljenih električnih kontrolnih instrumentov proti ognju, katerih vsak je vladno veljal kakih \$7,200.

Stroji so zavzemali cel akter odprtega prostora pri kolodvoru.

Moral sprejeti pošiljatev navzlic protestom

Bivši mornarični častnik je protestiral, da teh instrumentov ni naročil in da jih ne mara, ampak bilo mu je povedano, da jih je kupil in da jih mora sprejeti.

Nejevoljen je potrošil \$4,000 za pokritje skladiščnih stroškov in za to, da so se instrumenti spravili v zaboje, potem pa je kupljeno robo dal odpeljati na svojo farmo.

Potem pa je pisal na urad zračne sile v Washingtonu in pojasnil je, da instrumentov, ki jih je moral sprejeti, ne bo mogel nikdar rabiti, in če bi zračna sila morda ne bila zainteresirana, da bi instrumente kdaj dobila nazaj.

Zračna sila plačala \$63,000 za vrnite blaga

Ne dolgo zatem so dospeli na farmo inšpekcijski častniki iz vojaškega letališča v Daytonu, ki so našli vso opremo v perfektnem stanju in z veseljem zanj plačali \$63,000. Če bi bila vlada naročila nove instrumente, bi je stalo pol milijona dolarjev.

Bivši mornariški častnik pa je bil seveda istotako vesel, kajti pri investiciji \$6.89 je naredil okrog \$60,000.

Naročajte, širite in citajte "Enakopravnost!"

Prva pomoč za Jugoslavijo na temelju Marshallovega plana

Vršček rožmarina na Shawovi krsti ...

V zvezi s mrtjo George Bernarda Shawa poročajo iz Londona: Brez rož in spremstva prijatelj je bilo truplo velikega dramatika nešeno v enega izmed londonskih krematorijev, kjer je bilo upepeljeno. Toda na pokrovu krste je ležal vršček duhtega rožmarina z vrta pred mnogimi leti umrle slavne igralk in intimne prijateljice pokojnega, Ellen Terryjeve.

K vrščiku rožmarina je bila pripeta mala karta z naslednjimi besedami: "Rožmarin z vrta Ellen Terryjeve v spomin njene povezanosti z Bernijem."

Ellen Terry je umrla leta 1928, ko je bila stara 82 let. Ona in Shaw sta si dopisovala skozi mnogo let, priča česar je ogromna korespondenca.

Na dan pogreba je bila sivo prevlečena krsta vzeta iz kapele Walwyn na Shawov dom, kjer je njegova gospodinja Mrs. Alice Landen položila na pokrov rožmarinovo vejico, rekoč, da jo je poslala neka žena, ki je bila "prav posebna prijateljica" pokojnega dramatika. Nato je mrliški voz brez spremstva odpeljal truplo proti Londonu.

Rožmarin je poslala pisateljica Christopher S. John, ki je bila urednica knjige, v kateri so bila objavljena stotera pisma iz korespondence med Shawom in Terryjevo. Šla je na vrt doma pokojne igralk, v bližini katerega biva, in odtrgala vejico rožmarina. Rekla je: "Vedela sem, da bi bilo to Ellen Terryjevi všeč."

Slavni dramatik je določil, da se njegov pepel zmeša s pepelom njegove pokojne žene. Prostor za vrč s pepelom obeh še ni bil izbran.

ZAPOSLENOST NA NOVI VISKU

WASHINGTON. — Koncem meseca oktobra je bilo v Zedinjenih državah zaposlenih 61,764,000 oseb, oziroma več kot kdaj prej izza konca druge svetovne vojne. Brezposelnih je bilo v istem času 1,940,000, oziroma nad 100,000 manj kot v septembru.

Mrs. Mast obtožena?

Iz okraja Medina se poroča, da je velika porota tajno obtožila Mrs. Randi Mast, ki je prošli teden nastopila kot priča za prosekucijo pri procesu proti 17-letnemu Gerald Killingerju v zvezi z umorom Harolda Masta. Mlada vdova je na pričanju priznala, da je imela intimne odnose z Maksom Amermanom, ki je skupno s Killingerjem obtožen odgovornost za Matsovo smrt.

Slike v javni knjižnici

Jutri, 14. nov. se bo v javni knjižnici Norwood podružnice kazalo slike "Atomic Power", "Designing Women" "Arizona" "Autum on the Farm". Slike so poučljive in zanimive. Pričetek kazanja filmov je ob 7:30 uri. Vstopnina je prosta in otrokom se dovoli vstop v spremstvu odraslih. Norwood podružnica se nahaja na 6405 Superior Ave.

TJA BO POSLANE 100 TISOČ TON MOKE, KI JE BILA POSLANA ZA UPORABO V NEMČIJI IN ITALIJI

Iz Beograda poroča pod datumom 9. novembra C. L. Sulzberger v "New York Timesu," da bo Jugoslavija v kratkem dobila 100 tisoč ton moke, ki je bila poslana v Zapadno Nemčijo in Italijo na temelju Marshallovega plana.

V ta namen se vršijo med Jugoslavijo in Zedinjenimi državami razgovori za sklenitev posebnega sporazuma, za katerega je bila dana sugestija s strani ameriške vlade.

Po izjavi nekega člana jugoslovanskega kabineta se tozadevni dogovor že sestavlja, in sicer v Washingtonu, nakar se bodo zaloge moke takoj začele pošiljati v Jugoslavijo. To izjavo so potrdili tudi ameriški viri v Beogradu.

Ameriška vlada upošteva nujnost položaja

Za prvo pomoč Jugoslaviji, ki je prizadeta vsled velike suše, bo poslanih okrog 40 tisoč ton moke iz zalog Marshallovega plana v Zapadni Nemčiji, okrog 60 tisoč ton pa iz sličnih zalog v Italiji.

Jugoslovanski vlaki bodo začeli voziti moko iz obeh dežel v bližnji bodočnosti v glavni distribucijski center v Jugoslaviji.

Koraki za nujnostno pomoč so bili podvzeti na pobudo ameriške vlade same, ker se zaveda, da je pomoč potrebna takoj. V nasprotnem slučaju bi se moralo čakati, kaj bo ukrenil kongres, kadar bo prišel preden predlog za posojilo v znesku 105 milijonov dolarjev, katerega prosi Jugoslavija.

Kadar in ako bo kongres posojilo odobril, se bo mogel odplačati Marshallovemu planu delež za Italijo in Zapadno Nemčijo.

Pod tem načrtom ima Jugoslavija postati začasno deležna posredne pomoči na temelju Marshallovega plana, kar je s političnega stališča nekaj izvanrednega.

Živla morajo biti v Jugoslaviji v decembru

Maršal Tito in drugi vladni predstavniki so izjavili, da morajo živla biti v Jugoslaviji najkasneje v decembru, ker bi bila drugače razdelitev v nekaterih delih dežele tekom trde zime otežkočena.

Računa se, da bo Jugoslavija

Jugoslovanski predlog za ugotovitev vojne agresije sprejet v odboru OZN

LAKE SUCCESS, 10. nov.—Generalna skupščina Združenih narodov je včeraj dobila novo priporočilo za hitro odločitev odgovornosti za začetek katere koli vojne agresije.

To novo priporočilo, ki ima tvoriti del aparata, katerega gradi organizacija Združenih narodov za pripravljenost proti činom agresije, je predložila političnemu odboru organizacije Združenih narodov Jugoslavija, in odbor ga je po debati, polni legalističnih argumentov, sprejel z 51 glasovi proti 5.

Proti jugoslovanskemu predlogu je glasoval sovjetski blok, dočim sta se Indija in Južna Afrika vzdržali glasovanja.

Jedro jugoslovanskega predloga je, da se morajo dežele, ki bi se zapletle v sovražnost, v te

potrebovala najmanj 500,000 ton živil, da se bo pretokla skozi zimo. Z izjemo prvih 100 tisoč ton, ki pridejo iz Zapadne Nemčije in Italije, bodo živila prišla direktno iz Zedinjenih držav. Za prevoz enega dela bodo skrbele jugoslovanske ladje, ostali živež pa bo dostavljen z ameriškimi in drugimi tujimi ladjami.

Posojilo v znesku 105 milijonov dolarjev je za Jugoslavijo krvavo potrebno. Porabljen bo na sledeči način:

Okrog pet milijonov za transport, okrog 70 milijonov za nabavo živil in krme za živino, okrog 30 milijonov pa za nakup bombaža in drugih sirovin, ki se potrebujejo za obrat temeljnih industrij v deželi.

Zahteve Jugoslavije so izvanredno skromne

S stališča dejanskih potreb so zahteve Jugoslavije nenavadno skromne, ampak manj bi ne zadostovalo niti za najbolj nujne potrebe. Najbolj kritična bo doba med decembrom in aprilom.

Organiziran je bil že vrhovni distribucijski urad pod predsedništvom Ljuba Babića, ki bo nadzoroval transport.

Na operaciji

V Glenville bolnišnici se nahaja poznani Mr. Joe Sušnik iz Cherokee Ave. Podvrčji se je moral težki operaciji. Prijatelj ga lahko obiščejo v sobi št. 308. Člani društva Carniola Tent št. 1288 TM so prošeni, da ga obiščejo. Upamo, da se mu ljubo zdravje kmalu povrne!

Seja gl. odbora Prog. Slov.

Članice glavnega odbora Progressivnih Slovenk se opozarja, da se nocoj vrši seja v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Pričetek ob 8. uri. Vse članice so prošene, da se udeležijo.

ku štiri in dvajsetih ur naznani, da so pripravljene nehati z borbo. Država, ki bi se pozivu za nehanje borbe ne odzvala, bi bila avtomatično zaznamovana kot napadalka.

Jugoslovanski predlog tudi vsebuje klavzulo, da dežele, ki bi se zapletle v vojno, nemudoma odprejo vrata novo ustanovljeni opazovalni komisiji za mir in ji dovolijo preiskavo na licu mesta.

Jugoslovanski predlog bo v generalni skupščini organizacije Združenih narodov brez dvoma z veliko večino sprejet. Načrt je bil poslan pred skupščino s priporočilom, da isti postane del splošnega programa, ki se izde-luje v naporu, da se najde formula, ki bi določila odgovornost za vojno agresijo.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)	
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:	
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):	
For One Year—(Za eno leto)	\$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev)	5.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries:	
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

KRITIČEN POLOŽAJ NA DALJNEM VZHODU

Poučeni opazovalci so videli nevarnost kitajske intervencije na Koreji od trenutka, ko so sile Združenih narodov z Južnimi Koreji na čelu prekoračile 38. prečnico. Indijski ambasador v Pekingju je še posebej opozoril svojo vlado, da bodo Kitajci vkorakali v Severno Korejo s severa, ako bo armada Združenih narodov vkorala z juga. Kitajci niso le sovražni ideji tujih "imperialistov" na njihovi meji, z možnostjo, da bo dejanska oblast puščena v rokah agentov Syngmana Rheea, temveč odločeni so tudi, da velike hidroelektrične instalacije na reki Jalu ostanejo v prijateljskih rokah, ker od teh instalacij zavisi celotna industrijsko življenje Mandžurije. Indijski diplomatje v zapadnih prestolnicah in v Lake Successu so o tem obvestili pristojne kroge, stalni indijski delegat pri Združenih narodih Sir Benegal N. Rau pa je nujno svetoval, da se skuša doseči sporazum, predno se je začela ofenziva v Korejo. Njegovi predlogi so bili odklonjeni. Južni Korejci so prekoračili 38. prečnico, še predno je Generalna skupščina OZN ustvarila novo korejsko komisijo in dala generalu MacArthurju pooblastilo za napredovanje.

Od onega trenutka dalje je uspeh ofenzive Združenih narodov zadošil vse dvome na visokih mestih. Oglasilo se je le nekaj svarilnih glasov glede morebitne kitajske reakcije, ko so se čete Združenih narodov bližale mandžurski meji, opozarjajoč na neopravičljivi rizik, ki bo nastal, ako se bo dala Syngmanu Rheeu prosta roka v severnem ozemlju. Končno se je zgodilo, kar je bilo pričakovati. Kitajske čete so se pridružile Severnim Korejcem v mogočnem protinapadu; v akcijo so prišle sveže zaloge orožja in ruska bojna letala najnovejšega izdelka, in lahko prodiranje proti meji Mandžuriji so nadomestili srditi boji. V nenadni spremembi položaja se je več južnokorejskih in ameriških edinic znašlo obkoljenih. Sledilo je nekaj dni odmora v borbi, tekem katerega so se kitajske sile umikale s položajev na prednjih linijah, ampak v istem času so sipale preko mandžurske meje v Severno Korejo nadaljnje zaloge in novi vojaški oddelki. Tak je bil položaj koncem prošlega tedna.

Kritično vprašanje je: Kako daleč so Kitajci pripravljeni iti v podprtju svojih severnokorejskih tovarišev? General MacArthur je formalno sporočil prihod "tujih" ojačen iz Mandžurije, označujoč ga za "enega izmed najbolj odpornih činov mednarodne brezpostavnosti v zgodovini." Varnostni svet, ki je vzel poročilo MacArthurja na dnevni red, se očitno zaveda ogromne važnosti, s katero bo spojena katera koli njegova akcija—da od sklepa, ki ga napravi, odvisita vojna in mir.

Dočim ni pričakovati, da bo Varnostni svet takoj podvzel drastično akcijo, pa je ena stvar jasna: Kitajska je riskirala, da bo proti nji naperjena obtožba, da je napadalka, in se s tem odpovedala priložnosti za zgoden prejem v organizacijo Združenih narodov, z namenom, da zavleče ali prepreči poraz Severnih Korejcev in izgubo ozemlja ob reki Jalu. Da-li je odločena iti dalje, ne nikomur znano, akoravno poročila veliki propagandi proti Zapadu na Kitajskem, in o gradnji bombnih zaklonišč v mandžurskih mestih delajo vtis priprav za resnično vojno. Dejstvo, da je Kitajsko na obtožbo generala MacArthurja odgovorila, da kitajske čete v Severni Koreji tvorijo "prostovoljci," na drugi strani dopušča nekoliko upanja, da so kitajske akcije v Severni Koreji del živčne vojne.

Na seji Varnostnega sveta je ameriški delegat Warren Austin prošlo sredo predložil v skrajno skrbnem tonu sestavljeno resolucijo, ki pušča Kitajski odprta vrata za izhod iz krize, katero je pomagala ustvariti, in ki obenem govori bolj glasno kot kaj drugega, kako zelo se Zedinjene države želijo izogniti odprtemu konfliktu s Kitajsko, ako je to sploh mogoče. Na drugi strani pa so zadnja poročila s korejske fronte skrajno vznemirljiva. Po odmoru borbe s strani pehotnih in drugih čet Združenih narodov na kopnem, tekem katerega so severnokorejske in kitajske sile po naročilu ali vsled strateških razlogov sodelovale in se umikale, so čete Združenih narodov stopile v ofenzivo in borba, ki je bila prej omejena na letalske sile, se je po zadnjih vesteh na celi črti obnovila.

Od razvoja dogodkov tekem prihodnjih par dni zna odviseti, ali svet stopi v tretj svetovno vojno.

UREDNIKOVA POŠTA

"Napredne Slovenke" št. 137 SNPJ se zahvaljuje

Cleveland, Ohio—V dolžnost si štejemo, da se vam zahvalim v imenu društva "Napredne Slovenke" št. 137 SNPJ za tak obilen poset ob priložnosti naše proslave 40-letnice. Zares lep večer ste nam izkazali z vašo navzočnostjo, dragi gostje, družstva, prijatelji in prijateljice. "Napredne Slovenke" tega ne bodo nikdar pozabile. Nas ustanoviteljice je bilo 8 navzočih, pa ne mislite, da smo po 40 letih društvenega dela še samo za zapeček, nikakor ne. Ko sem jih gledala, ko so prihajale v dvorano, mi je bilo toplo pri srcu in mislila sem na tiste čase, ko so te žene prihajale v dvorano, ko smo ustanovile društvo ter gradile SNPJ. One so še zmeraj fejest, samo sneg jim je zapadel na lase. Pogrešale smo ustanoviteljico Mary Majzel in Jennie Martinčič, ki se zaradi bolezni nista mogli udeležiti naše proslave.

V imenu ustanoviteljic se zahvalim društvu za krasne zaponke, ki ste jih nam podarile, jaz se pa še posebno zahvalim bratu gl. predsedniku Joe Culkarju za krasno pero in svinčnik od SNPJ za priznanje dolgoletnega dela kot uradnica in podpredsednica ter za krasen govor. Zahvalim se tudi naši članici Frances Gorske, ki je s tako lepim govorom odprla program, in bratu Francetu Černetu za njegov govor in spodbudo.

Zahvalim se vsem pevskim skupinam, ki so nas očarali z njihovimi pesmimi, in sicer: Zarja, duet Jennie Fatur in Frank Kokal, kvartet Andy Turkman, Frank Kokal, E. Fatur in Frank Eleršič; Triglav duet Ella Samanich in Jennie Skulj; kvartet sestojče iz Louis Belle, Frank Plut, Anton Nosan in Primož Kogoj, in naši članici Antoinette Simčičeve, ki je prišla iz daljne Floride, da je počastila ustanoviteljice in posetnike s svojim ljubkim glasom. Iskrena vam hvala.

Nadalje se zahvaljujemo našim pridnim kuharicam in pomočnicam, ki ste nam pripravile tako okusno večerjo. Nič koliko potice in flancatov, kot le ve znate; hvala tudi dekletom, ki so stregle in servirale večerjo v tako kratkem času kot še nikoli; vse je šlo ko po žnori. Hvala kelnarjem in kelnaricam, ki so nam tako pridno stregli.

Ne smem pozabiti naše tajnice Josie Zakrajšek, ki je tako krasno aranžirala program ter ga vodila vse skozi v zadovoljstvo vseh, kakor tudi za ogromno delo, ki je bilo spojeno s tem banketom. Hvala ti!

Hvala našim časopisom Enakopravnosti in Prosveti ter našim dopisovalkam, ker če ne bi bilo vas, bi ne moglo ljudstvu naznaniti o naši proslavi. Lepa hvala tudi upravi Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. za točno postrežbo.

Se enkrat vsem in vsakemu posebej, iskrena hvala za res lep večer.

Josie Mežnaršič,
podpreds. in ustanoviteljica.

IZBRUH KLANOVSKEGA NASILJA V SO. CAROLINI

CONWAY, S. C., 9. nov.—Člani Ku Kluxa Klan so potegnili iz postelje nekega resno bolnega farmerja in dva njegova sinova, jih pretepili in pustili na cesti eno miljo od doma. To je že drugi primer klanovskega nasilja v tem okraju v teku zadnjih štirih mesecev.

ŠESTDESETLETNI JUBILEJ DVEH VELIKIH MOŽ SLOVENSKE KULTURE

Profesor dr. France Ramovš

V četrtek 14. septembra je praznoval šestdesetletnico eden najslavnejših slovenskih znanstvenikov, predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti profesor dr. France Ramovš. Rodil se je v železničarski družini v Borovnici pri Ljubljani. Eno leto pred izbruhom prve svetovne vojne se je še kot študent mudil na študijskem potovanju po Danski. Obiskal je Dresden, Berlin, Kopenhagen, Hamburg, Goettingen, Frankfurt itd., kjer je zbiral gradivo za svojo zgodovinsko slovnico slovenskega jezika. Leta 1914 je v Gradcu promoviral za doktorja filozofije iz slovenske filologije s primerjalnim indoevropskim jezikoslovjem.

Po prvi vojni je bil Ramovš med prvimi rednimi profesorji novoustanovljene slovenske univerze. Njegovo znanstveno delo je zelo obsežno. Poleg Miklošiča je profesor dr. Ramovš doslej največji in najbolj plodoviti slovenski jezikoslovec. Ko je zbiral gradivo za historično slovnico slovenskega jezika, je neutrujeno delal noč in dan. Ob počitnicah je hodil križem po Sloveniji in nabiral živo slovensko jezikovno gradivo. Leta 1924 je izšla njegova "Historična gramatika slovenskega jezika," leta 1936 pa "Zgodovina slovenskega jezika." Dr. Ramovš je tudi vložil največ dela v izdajo "Slovenskega pravopisa" leta 1935 in 1950.

Leta 1921 se je največ po Ramovšem prizadevanju ustanovilo v Ljubljani Znanstveno društvo za humanistične vede, prav tako je bil v glavnem njegova zasluga, da se je leta 1938 ustanovila Slovenska akademija Znanosti in umetnosti. Profesor dr. France Ramovš, ki je tudi urednik in eden glavnih sodrnikov več znanstvenih revij in publikacij, je kot eden najboljših univerzitetnih predavateljev in učiteljev vzgojil velik kader učiteljev slovensčine, ki danes uče na slovenskih srednjih šolah ter tudi večine sodelavcev v Slovenski akademiji znanosti.

ZATOLMINCI SO DOSEGLI ŽELJO

Najlepša in največja stavba v Zatoimnu je novozgrajeni družni dom. Zatoiminci so ponosni nanj, saj je eden najlepših v goriški oblasti. Zgradili so ga v dveh letih in s tem postavili čvrst temelj za nadaljnji kulturni in gospodarski razvoj vasi.

V Zatoimincih, ki so mnogo pretrpeli pod Italijani in Nemci, je telesa želja, da bi si čimprej postavili svoj kulturni dom. Začeli so razkopavati ruševine kasarn pri Poljubinu in odvažati kamnite bloke ter opeko. Skupina mladincev in mladink je razkopavala bunkerje celo pod Bogatinom, da je priskrbelo nekaj železa. Pozimi, ko niso mogli več voziti s konji po strmih rebrih, so frontovci prevažali z ročnimi sanmi skale.

Spomladi leta 1948 je zaškrta la na gradbišču prva lopata. Vračanov, ki so pomagali z delovno silo, vprežno živino in materialom, je bilo na gradbišču vedno več. Nekateri so gledali obsežne temelje z nevernimi očmi in besedovali, čemu je potreben tako velik dom? Ko pa so premetrili načrte in potrebe vasi, je zaskrbljenost izginila tudi pri teh maloštevilnih. Zadržni dom je z vsakim dnem rasel in 1. maja letos je bila stavba dograjena.

Sedaj imajo Zatoiminci lepo dvorano z gledališkim odrom, ki je pripravljeno tudi za kinematografske predstave. V domu je dovolj prostora za trgovino kmetijske zadrage, krajevno gostilno, šivalnico, za ljudski od-

lah ter tudi večine sodelavcev v Slovenski akademiji znanosti.

Pisatelj in borec France Bevk

France Bevk je eden izmed najbolj priljubljenih in najbolj plodovitih slovenskih ljudskih pisateljev. V svojem umetniškem ustvarjanju je do danes dal slovenskemu ljudstvu nad 80 obsežnih del: romanov, povesti, novel za odrasle in mladino, prevodov, iger in nedavno tudi filmski scenariji, ki so ga že posneli na filmskem traku.

Najboljše so njegove kmečke povesti. V njih opisuje male ljudi z njihovimi vsakdanjimi skrbmi in težavami, zapleti in razpleti—z ljubeznijo in razumevanjem. Tam srečujemo Tolmince, Brice, Goričane in Tržačane, Slovence, Italijane—bajtarje in male kmete, obrtnike in trgovce.

Glavno Bevkovo delo je roman in povest, vendar je znal tudi za oder izklesati izrazite podobe prave dramske umetnosti. V svojih dramskih stvaritvah kakor tudi v mnogih drugih delih obarvava narodnostno in socialno problematiko po Italijanih zasedene Primorske.

France Bevk je ustvarjal v najtežjih pogojih fašistične tiranije, imel je težke borbe s fašistično cenzuro, bil preganjan in zaprt, toda vztrajal je in zatiranemu primorskemu ljudstvu so bile njegove slovenske novele in povesti v letih fašističnega terorja svetla luč velikega upanja.

Med narodno osvobodilno borbo se je pridružil partizanom. Pisal je v partizanske liste, postal je predsednik pokrajinskega narodnoosvobodilnega sveta za Slovensko Primorje.

Po osvoboditvi ga je ljudstvo izvolilo za ljudskega poslanca in podpredsednika Prezidija ljudske skupščine. Kljub odgovornim političnim nalogam pa še vedno piše. Njegovo zadnje delo je filmski scenarij za celovečerni umetniški film "Trst," ki prikazuje borbo slovenskih Tržačanov med druge svetovne vojne.

"POSTALA BOM OTROŠKA NEGOVALKA"

Marija je bila nekoč služkinja. V mesto je prišla z dežele. Kakšna so bila njena otroška leta? Le malo spominov hrani nanje. Rastla je med kopico otrok. Jedla je žgance, krompirjevo in sok. Dostikrat je jokala, ker je bila lačna. Hodila je v domačo šolo. Zavidala štacunarjevim, krčmarjevim in sosedovim otrokom, ki so lahko nadaljevali šolanje v mestu, v gimnaziji. Ko je nekoč plaho izrekla željo, da bi šla rada v mesto študirat, je materi skoraj padla motika iz rok. "Kaj si prismojnena?" se je zavzela, "kje naj pa izkoplje mo denar za to?"

"Moje birmanske uhanne prodajte," je Marija naivno predlagala.

"Uhanne? le koliko misliš dobiti zanje? Kvečjemu stotak. Študiranje v mestu pa velja težke tisočake."

Marija je ostala doma. Opravljala je vsa poljska dela. Pokladala živini. Molzla. Njeno življenje je bilo prazno in če bi se časi ne izpremenili, bi ostalo prazno in vsakdanje vse do konca.

Potem je služila v mestu. Nekoč je obel mal sinček nje gospodinje. Moral je v bolnišnico. Rada je imela Marija otročka. Obe z materjo sta enako jokali za njim. Skupaj sta hodili k njemu v bolnišnico. Tam je Marija srečala Tončko iz domačega kraja. Bila je otroška negovalka. Marija je opazila s kolikšno ljubeznijo in hvaležnostjo so jo gledali mali bolniki. Skoraj ji je zavidala. "Lepo je biti otroška negovalka," je dejala Tončki. "Pa postani še ti," ji je ta predlagala.

Iti nekoč zjutraj je Marija pozvonila pri vratih šole za otroške negovalke. Nekam plaho je nato stopila v pisarno.

"Rada bi se učila za otroško negovalko," je povedala.

Upravnici je zdrknil pogled z dekletovih resnih, pametnih oči, na njene široke, zdelane dlani.

"Dobro" se je nasmehnila, "Veseli vas bomo. Ampak treba se bo precej učiti," je po premolku dodala.

"Učila se bom!" je veselo zaklicala Marija.

Tudi Anica je doma z dežele. Tam nekeje s Štajerskega. Tudi ona ne hrani veselih spominov iz preteklosti. Sedem otrok je bilo v hiši. Oče je čevljaril. Okupator je revno družinico izselil v Nemčijo. Kako je bilo takrat? Če se Anica spomni tistih dni, jo zbode v prsih tisoč nožev.

Anica je danes mati. Zato do dna razume srca mater. Do najhrajših odtenkov pozna veliko materinskih ljubezen. In prav za to si je izmed nestetih izbrala lepi, a odgovorni poklic otroške negovalke.

In zakaj si ga je izbrala delavka Minka? Ker je v njej še ves živ bridek spomin iz otroških let. Kopico otrok je imela sosed, oba z možem sta delala v tovarni. Vsak dan zgodaj zjutraj sta oče in mati odšla na delo, večji otroci v šolo, najmlajšim trem pa je mati odrezala kruha ter jih zaklenila v sobo. Tako so presamevali dolge dneve v mračni tesni podstrešnici. Nekoč je prišel na okno pisan ptiček. Triletna Minka je pohitela za njim. Zlezla je na okno in ga odprla. Ptček je skakljal na narušču pod oknom. Dete je raztegnilo ročice in omahnilo. Vsa razbita je obležala globoko spodaj na kamnitem tlaku. Ko so se sosedu sklonile nad njo, so njena

okrvavljena, od bolečine skremžena usteca samo še bolno zašepetala: "Ticka, lepa ticka."

Ko so se v tovarni, kjer je delala Minka, pogovarjali, da bodo ustanovili otroške jasli, se je takoj odločila Minka: "Jaz bom negovala in lepo pazila na vaše otročičke." In prišla je v šolo za negovalke.

Šola za otroške negovalke da vsako leto petdeset izučenih otroških negovalk, ki se razkrope nato po službah: zaposlene so v jaslih, dečkih domovih, otroški kliniki, porodnišnici, na otroškem oddelku infekcijske bolnišnice.

"Pridna so naša dekleta," pravi upravnica Vika, "zavedajo se, da se pripravljajo za odgovoren in važen poklic. Učenja imajo veliko, saj morajo v enem letu predelati okrog 18 vsak zase težkih učnih predmetov, kar jim otežkoča tudi pomanjkljiva predšolska izobrazba — saj ima vsaka večina nekega razredov osnovne šole. Tudi časa jim ne preostaja, ker so vsako dopolne zaposlene na praktičnem delu v otroških ustanovah, popoldne pa imajo predavanja. In vendar se zelo, zelo potrudijo."

Anica je v prvem tromesečju dobila že dve pohvali. Predmet iz anatomije je izdelala z odličnim uspehom.

Šoli je priključen internat. Upravnica me vodi skozi spalnice. Pohištvo je lepo, novo. Spalnice svetle in zračne. Postelje z rožnatimi in sinjimi pregrinjali so lepo postlane. Dve dekleti spita. Imeli bosta nočno službo.

V predavalnici je nekaj deklet zbranih pred zemljevidom. Zemljepisni krožek "potuje" po Balkonu. Na steni je velika podoba šahovnice s figurami. Dekleta imajo svoj šahovski krožek, kjer jih v šah uvaja slovenska šahovska prvakinja. Seveda goje tudi fizikuro, petje, prireajo kulturne prireditve. Skupno obiskujejo razstave in muzeje. Nedeljske dopoldneve pa so določile za študij in mladinske sestanke.

Ustava se v veliki, svetli jedilnici.

"Tu, — pravi upravnica," je vsako opoldne velik živčav. Vsevpri mi med obedom pripovedujejo svoje doživljaje s prakse. Nešteto imen njihovih malih ljubljencev si moram zapomniti. Če katerega pozabim ali zamenjam, je kar zamera.

"Milanček je začel že jesti, skoraj nič vročine nima več," pripoveduje Minka, ki je na praksi v infekcijski bolnišnici.

"Alenčica je pa postala pravi debelušček. Strašno se je navežala name. Kar vriska, kadar stopim v sobo," pripoveduje Metka, ki je na praksi v jaslih. In tako si moram zapomniti kar za cel koledar imen: Mirčke, Igorčke, Jožice, Vesničke, Milančke.

Tako je v šoli za otroške negovalke v Ljubljani, kjer se petdeset zdravih deklet, ki so prišle iz vseh krajev Slovenije, vzgaja za odgovoren in lep poklic. Čez trideset let bodo otroške ustanove dobile petdeset novih otroških negovalk, ki se bodo vestno, z vsem srcem posvetile svojemu poklicu in pomagale materam, da bodo brez skrbi lahko šle na delo in dale čim več pri velikih skupnih prizadevanjih za zgraditev socializma v deželi.

I. S.

ANTON INGOLIČ:

DOMOV

NOVELE

(Nadaljevanje)

"Mene ne bodo dobili, ob prvi priliki bom šel preko," je odgovoril ta in oni, večina pa je molčala.

Potem so se na vasi začele orožne vaje. Fantje so se lovili po koruzi z lesenimi puškami, moški so korakali bosi ali v raztrganih opankah po blatni cesti.

Godrnjanje je bilo vsesplošno.

Nenadoma pa ni bilo nikogar več na vaje.

"Kaj se je zgodilo?" se je vpraševal Matevž začuden.

"Nova vlada, dražinovci so zmedeni, Rusi se naglo bližajo," mu je nekdo zaupno povedal skozi okence.

Po vasi je završelo, ljudje so pili in se veselili. Tudi Matevža so se spomnili. Prinašali so mu pečenega mesa, kruha in žganja.

"Pij, stric! Z Dražem je konec! Ne bo nam več jemal žita, živine in denarja!"

"Tudi klal nas ne bo več!"

Kmetje so prigovarjali strazarjem, naj izpustita jetnika, toda vaški poveljnik, ki mu vse to ni šlo ne v glavo ne v račun, se je odločno uprl, češ da "organizacija" še obstaja in je treba počakati na komandantovo vrnitev.

Svoboda je butala ob okence Matevževe ječe. Kmalu so

se začeli vračati ljudje s puškami na ramenih in bombami za pasom.

"Od kod?" je Matevž klical za njimi.

"Gremo domov. Vse se razhaja."

"Ste videli mojega sina? Tina Gabra?"

Našel se je nekdo, ki je vedel zatrdno, da je Tina prišel živ preko. Matevž je pomirjen čakal, prepričan, da bosta prej ali slej tudi strazarja vrgla orožje stran in odšla domov.

Toda čez nekaj dni so začeli krožiti drugačni glasovi.

"Komandant se vrača. Ves divji je. Ključ svojo vojsko naja; z orožnimi vajami je treba nadaljevati. Draža ne priznava nove vlade. Tistega ni govoril kralj. Draža je še na čelu vojske in borba proti partizanom se nadaljuje. Izdajalci bodo prišli pod nož, omahovalci pa poslani v borbo."

Spet je legel strah na vas, toda prejšnje ubogljivosti ni bilo več. Ko so bile najavljene vaje, ni bilo ne "častnika" in tudi "vojakov" ne.

"Ali je govoril kralj ali ne, dovolj nam je tega!" so kmetje govorili odločno.

"Nemec je naš sovražnik, proti njemu se bomo borili in proti nikomur drugemu."

Neke nedelje so se zbirali ljudje v večje gručice in odhajali skozi vas. Spodaj na šoli

je bilo sklicano veliko zborovanje. Mimo Matevževega okence je po cesti jahal komandant na belem konju, spremljevala ga je njegova zvesta četa. Sami kosmati razbojniki. Ljudje so jih s strahom gledali. "Koljasi," so sikali za njimi. Matevž je bled strmel skozi okence.

Pozno zvečer so se ljudje vračali. Tiše so govorili in opreznje.

"Hudič je in ne človek."

"Zver!"

"Norec!"

"Torej nič? Vse kakor prej?"

"Se huje!"

"Toda mene ne bodo videli zraven!"

"Skrijem se, dokler ne pridejo partizani ali Rusi!"

Od tistega popoldneva si nihče ni upal več glasno govoriti na cesti. Matevž ni mogel ničesar zvedeti. Ljudje so nemo postajali pred plotovi in se zbegani ozirali po vasi ali pa se le šepetaje pogovarjali.

"Stric, ne boj se, komandant je pozabil nate, ima hujske skrbni." Samo to je nekdo vrgel Matevžu skozi okno.

Toda Matevž se ni mogel pomiriti. Slutil je, da se zunaj dogajajo velike stvari. Ječa mu je bila ozka, hotel bi ven, da vidi, kaj se dogaja zunaj.

Tedaj je nenadoma počilo: "Rusi so v Kladovu in Negotinu! Rusi so v Srbiji!"

Matevža je vrglo k oknu. Ves dan je slonel ob njem in izpraševal.

Od tega dne je postal Matevž Gaber še nestrpnjši.

"Pustite me, moram jim nasproti, moram k njim!" je začel nekega dne vpiti in tolči s pestmi po vratih. "Ali ne slišite, da so Rusi že tu? Se boste mar borili proti njim? Izpustite me!"

"Starec, ali hočeš, da te zaskoljem, preden je tvoj čas?" mu je grozil od onstran strazar,

Uncle Sam Says

It's good to think that on this Thanksgiving, 39 years after the first observance, we Americans can still give thanks in a land where our faith and freedom stand as firm as Plymouth Rock. It is our job to preserve these by assuring our own financial security, by making our present prosperity provide for our future. All it requires is the regular, automatic program of saving provided for you through the Payroll Savings Plan for the purchase of U. S. Savings Bonds. Enroll now where you are employed.

U. S. Treasury Department

zaripel fant z nožem in bombami za pasom.

Matevž se ni umiril. Pograbil je klop in z vso silo treščil z njo v vrata. Zahreščalo je in vrata so se vdala. Matevž je planil iz celice. Toda strazar ga je zgrabil za vrat.

"S svojim življenjem odgovarjam za tvojo glavo. Na, pa pogini, če si tako nor!" In strazar je pograbil svoj nož.

Toda tedaj je prihitelo Matevžu na pomoč nekaj mož, ki so stali pred obćino.

"Pusti ga!"

"Vzemite mu nož! Klanja je bilo dovolj!"

Okoli vrat je nastala gneča. Strazar je vpil in mahal z nožem, dokler mu ga ni nekdo izbil iz rok.

V največji vrišč je s ceste udaril krik:

"Rusi so v vasi!"

Tisti hip je zdrvela gruča otrok, fantov in deklet po vasi nazgor. Tudi možje okoli Matevža so obmolknili, obstali za trenutek, potem pa se z Matevžem vred pognali za mladino. Strazar je brez besed pobegnil nekam nazaj v sadovnjak, niti noža ni utegnil pobrati.

"Rusi so tu! Živeli Rusi!" je vzklikal Matevž in odhitel z mladino proti hiši, pred katero je bila zbrana velika množica ljudi.

"Kje so?"

"V hiši! Izprašujejo nekaj, a nihče jih prav ne razume."

Matevž je planil v hišo. Veža je bila polna ljudi. S težavo se je preril skozi gnečo. Soba je bila še bolj nabita. Slednjič se je prebil do mize, za katero je zagledal tri ruske vojake, ob njih pa dva, tri kmete. Obstal je kot okamenel, potem pa skočil k prvemu in ga poljubil.

"Zdravstvujte, tovariši!" jih je pozdravil po ruski.

Rusi, mladi fantje, doma nekje v okolici Odese, so se raz-

veselili človeka, ki je znal njihov jezik. Povabili so ga k sebi, moral je piti in prigrizniti, šele nato so ga vprašali, kje so Nemci, kako daleč je do mesta in drugo. Matevž jim je povedal, kar so hoteli vedeti. Ko so vprašali za zanesljivega človeka, ki bi jih lahko pripeljal v bližino mesta, se je ponudil sam.

"Star si, batjuška," se je nasmešnil častnik.

"Zdaj sem spet mlad," je odgovoril Matevž. "Z vami pojdem!"

"Harašo!" je vzkliknil častnik in potrepil srečnega Matevža po ramenih.

Tri dni pozneje je Matevž Gaber pomagal Rdeči armadi pri osvoboditvi mesta. Boril se je, kakor da mu je dvajset let.

Ko je teden pozneje zgodaj zjutraj pozdravljaj četo partizanov, ki je prihajala v mesto, je skočil iz vrste visok fant z avtomatsko puško.

"Oče!"

"Tine!"

Nekaj trenutkov sreče in sin se je že odtrgal od očeta.

"Oče, gremo dalje! Na svidenje!"

"Kam?"

"V Beograd, v Slovenijo, na naš vrh!"

"Čakaj! tudi jaz pojdem z vami!"

In Matevž se je pridružil četi. Stopil je k sinu, ki mu je izročil svojo puško. Matevž si jo je dal na ramo in poiskal pravi korak.

Tako je Matevž Gaber po tri in pol letih pregnanstva nastopil pot domov. Stopal je odločno in krepko, na vzhodu pa se je dvignilo sonce in oznanilo veliki dan.

(Konec)

Javne knjižnice v Ameriki

V Zedinjenih državah posluje okoli 7.500 javnih knjižnic, kjer je bralcem na razpolago različno čtivo in iz katerih si ljudje tudi lahko izposojujejo knjige, da jih berejo doma. Toda, kot poroča Social Science Research Council, se čtiva, ki ga nudijo te knjižnice, poslužuje vse pre-malo ljudi, posebno odraslih ljudi. Gori omenjena organizacija raziskuje, kaj je vzrok, da se občinstvo tako malo zanima za javne knjižnice.

Po dosedanjih ugotovitvah so mnoge javne knjižnice zastarele, tako glede prostorov kot knjig, razsvetljave in splošne opreme. V mnogih primerih nimajo iz-

KO OBIŠČETE RAZSTAVO ŽIVIL

● Ne pozabite vprašati za brezplačno knjižico "Food is Fun," ki je ilustrirana in vsebuje recepte in sugestije za obede. Dobite pri stojnici East Ohio Gas Company na razstavi živil v Public dvorani.

To priročno knjižico dobite le na zahtevo.

AUGUST KOLLANDER

6419 ST. CLAIR AVE. Tel. HE 1-4148

CLEVELAND 3, OHIO

POŠILJAMO:

Denar v Jugoslavijo, Trst, Italijo in v vse druge države. Vsaka pošiljatev je zanjamčena.

PRODAJAMO:

Karte za prekomorske kraje in nazaj po originalnih cenah. Imamo zastopstvo tudi za vse glavne avionske družbe. American Express travel čke in denarne nakaznice za uporabo v naših državah. Jugoslovanski denar in znamke. Zaboje za pošiljanje blaga ali živil v staro domovino. Če želite, nabavi tudi določeno blago za v pakete trvdka sama.

PREVZEMAMO:

Zavitke od rojakov in jih točno odpremljamo na naslovničke. SPREJEMAMO: Naročila za moko in druge že pripravljene zavitke kakor tudi za streptomycin preko družb ADRIATIC, EXPRESS za Jugoslavijo, Avstrijo, Italijo, Nemčijo in druge države.

POMAGAMO:

Pri nabavi potniških dokumentov; nudimo pomoč potnikom. SODELUJEMO: Pri ureditvi raznih starokrajskih in tudi begunskih zadev. OPRAVLJAMO:

NOTARSKO poslo. Rojaki v Kanadi in drugih deželah lahko pošljejo denarja in druga naročila potom naše trvdke.

Za nadaljna pojasnila PIŠITE, PRIDITE, KLIČITE zanesljivo in dobro znano trvdko

A. KOLLANDER

NAZNANILO IN ZAHVALA

Z globoko žalostjo v naših srcih naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nam je preminila naša nadvse ljubljena soproga in dobra mati

1889

1950

Julia Legan

Blagopokojnica je po dolgi in mučni bolezni zatisnila svoje mile oči za vedno dne 12. oktobra 1950. K večnemu počitku smo jo položili dne 14. oktobra iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi na Highland Park pokopališče, kjer smo njeno truplo izročili materi zemlji.

Stara je bila 61 let. Doma je bila iz Slavonije, odkoder je prišla v Ameriko pred 43 leti.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom iskreno zahvalimo vsem, ki so darovali krasne vence, cvetja in krsti pokojnice v zadnji pozdrav, kar nam je bilo v veliko tolažbo. Hvala lepa sledočim: Peterson Leitch Co. (Shop Employees), Iron Workers Shopmen Union Local No. 468, družinu Carniola Hive št. 493 TM, Mr. in Mrs. John Kusan, Mr. in Mrs. Frank Kusan, Mr. in Mrs. Joseph Kusan, Mr. in Mrs. James Kusan, Mr. James Kusan ml., Mr. in Mrs. Wm. Sopko, Mr. in Mrs. S. E. Clapp, Mr. in Mrs. Wm. McKay, Mr. in Mrs. Don Clapp, Miss Mae Hayes, Mr. in Mrs. Adrian Van Hee in družini, Mrs. JoAnn Meade, Good Fellows Club (Circulation Dept.) Cleveland Press, Mrs. Frances Zugel, Mrs. Dorothy Stanonik, Mrs. Esther Perchan, Mrs. Mary Cevka, Mr. in Mrs. Joseph Lebon, M. in Mrs. Louis Zorc, Mr. in Mrs. Joseph Yarshen in družini, Mrs. Mary Simončič, Mr. in Mrs. Anthony Strojini in družini, Mrs. Strauss, Mr. in Mrs. John Dolence, Mr. John Zabukovec, družinu Koscak, Mrs. Mary Knapp, Mrs. Joe Koren, Mrs. Mathew Beljan, Mrs. William Braine, Mr. in Mrs. Frank Lopatich in družini, družinu Joe Badalick, Mr. in Mrs. Edward Lourin in družini.

Hvala lepa vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v poslužno pri pogrebu. Najlepša hvala vsem, ki so prišli pokojnico pokropiti, ko je ležala na mrtvaškemu odru, kakor tudi vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti na pokopališče.

Iskrena hvala pogrebniemu zavodu Joseph Zele in sinovi za vso poslužno in tako lepo urejen pogreb, ter članicam društva Carniola Hive št. 493 TM za izkazano zadnjo čast in spremstvo do groba.

Bodi vsem, ki ste nam stali ob strani, nas tolažili in bili v pomoč na en ali drugi način izrečen lepa hvala. Ako smo slučajno izpustili ime katerega, ki nam je bil v pomoč prosimo oprostjenja, ter se vsem enako najlepše zahvaljujemo!

Ti, preljubljena soproga, mati in stara mati, počivaj mirno v hladni zemlji. Tako prerano si morala zapustiti vse, ki si jih ljubila in ki so Tebe ljubili. Zaman se oziramo po hiši, a Tebe od nikoder ni. Spomin na Tvoje blago srce si bomo ohranili do konca naših dni, ko tudi mi pridemo za Teboj tja, kjer ni ne muk ne trpljenja.

ŽALUJOČI OSTALI:

JACOB, soprog
JOSEPH in CPL. ANTON, sinova
MRS. MARY MILLER, hči
štirje vnuki
JOHN KELEMAN, brat v Denver, Colo.
in več sorodnikov

Cleveland, Ohio, dne 13. novembra 1950.

informacije o vseh mogočih zadevah.

Drugo zelo aktivno javno knjižnico ima mesto Baltimore, Maryland. Priznanje zaslužio tudi knjižnice v Detroitu, v Los Angelesu in nekaterih manjših mestih. Zato imajo navedene knjižnice tudi veliko število bralcev in odjemalcev. Trudijo se, da ustrezajo čitajočemu občinstvu z zaželenim čtivom in z vsemi mogočimi informacijami, tudi z informacijami o prilikah novih podjetij. Baje se je več podjetij priselilo v mesta z živimi javnimi knjižnicami na podlagi informacij prejetimi od knjižnic.

Knjižnice so velike koristi, ako si znajo pridobiti zaupanje občinstva z zaželenim čtivom in primerno postrežbo. Knjige, ki ležijo nečitane na policah, pa so mrtve reči, ki ne prinašajo koristi, razvedrila in izobrazbe nikomur. Zato je srečno mesto, ki ima živo in aktivno javno knjižnico.

—NOVA DOBA

FOR — CHICAGO

and all sections of the Midwest

OUR ADVERTISING REPRESENTATIVES

are the

Chicago

Advertising Co.

139 N. CLARK ST.

CHICAGO, ILL.

DEarborn 2-3179

HELP WANTED—MALE

TOOL MAKER

TESTER

LINE INSPECTORS

In modern recorder plant.

Near Bus, "L" and Street Car.

Good starting rate.

Automatic increases.

NO LAY-OFFS IN 3 YEARS.

STAR PRODUCTS

221 E. CULLERTON

BUSINESS OPPORTUNITY

GROCERY AND MARKET

Living quarters.

Bargain.

2239 S. 61st Ave.

TOWNhall 3-3240

HERE IS A GOOD BUY — Gas

Station for quick sale. Good

trade established. Lively loca-

tion. Ogden and Washington. —

Call from 7 a. m. to 5:30 p. m.

Haymarket 1-9106.

HERE IS A GOOD BUY—Grocery

and Meat Mart. Good location.

6 years established. All new

equipment and new fixtures.

Come out and see for yourself.

Best offer takes. — 2514 Chicago

Ave., ALbany 2-8840.

HERE IS A GOOD BUY — Portrait

Studio and Photostat business in

good location. Capital Theater.

Lively good business. — 7947

S. Halsted. — HUDSON 3-3174.

GAS STATION — Modern 3 stalls

located 2519 N. Cicero Ave.

10,000 gallon average. \$3.50

will handle inventory and equip-

ment. — Call for appointment

Mr. Fulrath, Rodney 3-1300.

FEMALE HELP WANTED

TYPISTS

\$42.00, 5 day, 40 hour week

Temporary until Christ-

mas with opportunity for

permanent work thereafter

with well located company.

Must be neat, accurate and

rapid. Privilege of purchas-

ing merchandise at 10% less

than wholesale. Pleasant

working conditions.

— Apply —

JOHN PLAIN & CO.

444 W. Washington